

8. Baranovskyi O. I. (2004). *Finansova bezpeka v Ukraini (metodolohiia otsinky ta mekhanizmy zabezpechennia)*. Kyiv: Kyiv. ats. torh.-ekon. un-t [in Ukrainian].

Любчич Анна Миколаївна

*кандидат юридичних наук, учений секретар НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України
ORCID: 0000-0002-6492-4179*

ІННОВАЦІЙНІСТЬ ЯК ОДИН ІЗ ФАКТОРІВ УСПІШНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ТА СЕРЕДНІХ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Будівельна галузь є ключовою галуззю будь-якої економіки. Завдяки своїм специфічним характеристикам галузь має суттєве значення для розвитку інших галузей. Конкуренція є надзвичайно інтенсивною, і сама галузь сприйнятлива до змін ринкових обставин, які змушують суб'єкти господарювання, що працюють в ній, постійно вживати заходів для підвищення своєї конкурентоспроможності, зокрема, впроваджуючи інноваційні рішення. Метою цього дослідження є оцінка рівня інноваційності підприємств малого та середнього сектору (МСП) у будівельній галузі та виявлення факторів, що впливають на цей рівень інноваційності, що стосується розташування усвідомлення бізнесом та менеджерами значення інновацій у формуванні конкурентоспроможності фірми.

Ключові слова: інновації, малі та середні підприємства, будівельна сфера, конкурентоспроможність.

Liubchych Anna

PhD, Scientific Secretary of Institute, scientific associate, Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development NALS of Ukraine

INNOVATION AS ONE OF THE FACTORS OF SUCCESSFUL ACTIVITY OF SMALL AND MEDIUM BUILDING ENTERPRISES

The construction industry is a key sector of any economy. Due to its specific characteristics, the industry is essential for the development of other industries. Competition is extremely intense, and the industry itself is susceptible to changes in market conditions, which force businesses operating in it to constantly take measures to increase their competitiveness, in particular, by implementing innovative solutions. The purpose of this study is to assess the level of innovation of small and medium sector enterprises (SMEs) in the construction industry and identify factors influencing this level of innovation in relation to the location of awareness of business and managers of innovation in shaping the competitiveness of the firm.

Keywords: innovations, small and medium-sized enterprises, construction, competitiveness.

В останні роки у багатьох країнах спостерігається помітний розвиток підприємництва. Подібна тенденція також помітна в Україні. У загальному розумінні сектор МСП є головним рушієм зростання країни, створення нових робочих місць та інновацій. Це важливий етап на шляху економічного прогресу і вносить величезний внесок у якість та майбутнє сектору, економіки чи навіть добробуту країни.

Розвиток та комерціалізація інновацій відіграють головну роль у цьому відношенні. Інновації є ключовим рушієм прогресу та розвитку, а також джерелом винаходів у всіх сферах суспільства, технологій та управління. Інновації - це одна з видів діяльності, яка найбільш тісно пов'язана з економічним зростанням [1]. Інновації підвищують конкурентоспроможність країн, окремих галузей економіки або підприємств. Це сприяє підтримці прибутковості, отриманню конкурентних переваг та довгостроковому функціонуванню компанії. Це також призводить до поліпшення якості, крім збагачення асортименту пропонованої продукції, і позитивно впливає на продуктивність, товарообіг, рентабельність, зайнятість, стабілізацію ринкової позиції, ступінь частки ринку, операційну ефективність, репутацію та можливість зменшити витрати. Таким чином, можна стверджувати, що інноваційність є головним фактором, що впливає на ефективність підприємства. У секторі МСП у високоіндустріальній економіці інновації стали необхідністю, якщо підприємство хоче вижити та зберегти конкурентні переваги. Інновації є однією з най-

важливіших конкурентних стратегій як для малих, так і для великих підприємств.

Інновації мають велике значення в будь-якому секторі ділової діяльності. Одним із таких секторів є будівельна галузь. Інновації відіграють ключову роль у підвищенні конкурентоспроможності фірм у будівельній галузі. Будівельна галузь вносить найбільший внесок у національну економіку майже всіх розвинених країн та багатьох інших. Тим не менше, будівельна галузь за своєю природою консервативна, і фірми неохоче застосовують нові технології. З цієї причини інновації в будівельній галузі відбуваються порівняно повільно, і галузь не має сильної репутації щодо впровадження інноваційних продуктів.

Малі та середні підприємства стикаються з більшим викликом у здійсненні дій, пов'язаних із пошуком та впровадженням інновацій, ніж великі компанії. Однак, як заявляють, більшість дослідників у галузі інновацій у секторі малого та середнього бізнесу приходять до висновку, що між малими та великими компаніями не існує різкої різниці щодо інноваційності [2].

Одним з найважливіших факторів формування інноваційної діяльності компаній є сильне керівництво та просунутий рівень висококваліфікованого менеджера чи засновника. На жаль, більшість менеджерів в організаціях ототожнюють інновації лише з розробкою продуктів та постійними вдосконаленнями, однак стабільна конкурентна перевага компанії більше не заснована на продуктах та послугах, оскільки їх занадто легко імітувати.

Іншою сучасною концепцією управління, що використовується інноваційними компаніями, є управління змінами. Ця концепція стосується сприйняття швидкому впровадженню будь-яких змін / інновацій шляхом ідентифікації внутрішніх зацікавлених сторін, таких як піонери змін, агенти змін та опортуністи (зловживання) та здійснення на них впливу.

Що стосується українського сектору МСП, то висококваліфіковані експерти та високоосвічений управлінський персонал є рідкістю. Компанії, які прагнуть мінімізувати витрати на експлуатацію, не можуть дозволити собі таких працівників. Малим та середнім бізне-

сом часто керує одна особа, яка є власником/підприємцем (яка часто не має освітньої галузі управління) і підтримується найближчими членами сім'ї людини. Важко було б очікувати, що такий менеджер усвідомлює важливість інновацій в управлінні бізнесом.

Можливість співпраці з іншими компаніями підприємці вважають дуже важливим методом підвищення інноваційності. Основним фактором, що визначає вплив вищезазначених зовнішніх факторів, є регіон, в якому функціонує дана компанія. Регіон компанії представляє дуже важливий фон для підтримки інноваційного процесу, головним чином завдяки можливостям співпраці з іншими суб'єктами на ринку.

Можна очікувати, що найближчим часом рівень інновацій на цих підприємствах зросте, оскільки вони мають намір впроваджувати подальші інновації в різних сферах діяльності.

Помітну територіальну диференціацію в інноваційних компаніях у будівельній галузі слід розглядати у контексті нерівномірного соціально-економічного розвитку регіонів в Україні. Великі відмінності між регіонами між найбільш високорозвиненими та найменш розвиненими є, серед іншого, наслідком їх інноваційного потенціалу. Витрати на дослідження та розробки, а також на зайнятість у цьому секторі, кількість підрозділів з науково-дослідних розробок та співробітників з дослідницьких розробок, кількість та потенціал центрів інновацій та підприємництва та коефіцієнт інновацій, вимірний кількістю патентів на 100 жителів також є вирішальними факторами.

Додатковим стимулом є доступ до фінансових ресурсів, наданих ЄС, які призначені для підтримки інноваційної діяльності або усунення диспропорцій у регіональному розвитку. Допомога Європейського Союзу створює фінансові бар'єри для розвитку інновацій у компаніях, незалежних від регіону, в якому вони працюють, і іноді легше отримати кошти на інновації з місцевого бюджету (зокрема, ОТГ) із найменшим потенціалом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Guzman-Cuevas J., Caceres-Carrasco R., & Ribeiro Soriano D. Functional dependence and productive of SMEs. *Small Business Economics*, 2009. № 32. P. 317–330.

2. Van Dijk B., Den Hertog R., Menkveld B., & Thurik R. Some new evidence on the determinants of large and small firm innovation. *Small Business Economics*, 1997. № 9. P. 335–343.

REFERENCES

1. Guzman-Cuevas, J., Caceres-Carrasco, R., & Ribeiro Soriano, D. (2009). Functional dependence and productive of SMEs. *Small Business Economics*, 32, 317–330 [in English].

2. Van Dijk, B., Den Hertog, R., Menkveld, B., & Thurik, R. (1997). Some new evidence on the determinants of large and small firm innovation. *Small Business Economics*, 9, 335–343 [in English].

Матвєєва Ольга Ігорівна

*студентка 4-го курсу Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого*

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

На сьогодні, враховуючи умови інтеграції України до Європейського Союзу та враховуючи стан економіки в цілому запровадження інноваційної діяльності підприємствами малого та середнього бізнесу відіграє значну роль у конкурентному закріпленні їх на ринку. Тому, дана робота присвячена питанню впровадженню інноваційної діяльності підприємств малого та середнього бізнесу. Охарактеризовано основні проблемні аспекти розвитку інноваційної діяльності підприємств в Україні та висвітлено основні шляхи їх вирішення.

Ключові слова: інновації, інноваційна діяльність, малий та середній бізнес, конкурентоспроможність.

Matveyeva Olga

4th year student of Yaroslav Mudryi National law university